

УЛУТТУК СТАТИСТИКА КОМИТЕТИ ТУТУМУНДАГЫ “ЖАШЫЛ ӨСҮҮНҮН” ИНДИКАТОРЛОРУ

Бишкек - 2014

“ЖАШЫЛ ӨСҮҮНҮН” ТАРИХЫ

2009-жылдын июнь айында 34 өлкөнүн министрлери “кризистен жана анын чегинен чыгуу үчүн алар тарабынан кабыл алынган чаралардын алкагында жашыл өсүүнүн стратегияларын киргизүү үчүн алар тарабынан кабыл алынган аракеттерди чыңдоону билдирүү жана “жашыл” жана “өсүү” ажырабай байланышкандыгын таануу менен” **Жашыл өсүү декларациясына** кол коюшкан.

Алар ЭКӨУга өнүктүрүүнүн экономикалык, экологиялык, социалдык, технологиялык аспектилерин, ошондой эле өнүктүрүү максаты үчүн эл аралык жардам аспектилерин бирдиктүү комплекстүү чекке бириктирүүчү Жашыл өсүүнүн стратегиясын иштеп чыгууну тапшырышкан.

“Жашыл” өсүү деген эмне?

Жашыл өсүү экономикалык өсүүнү жана өнүктүрүүнү жаратылыш активдеринин сакталышын камсыздоо жана аларга ресурстарды жана биздин бакубатчылыгыбыздан көз каранды болгон экосистемдик кызмат көрсөтүүлөрдү үзгүлтүксүз берүү менен бирге стимулдаштырууну билдирет. Аны үчүн ал негизине туруктуу өнүгүүнү алган инвестицияны жана инновацияны катализациялашы керек жана жаңы экономикалык мүмкүнчүлүктөрдүн жаралышына алып келет.

Жашыл өсүү туруктуу өнүктүрүүнүн **ордун алмаштыруучу катары ойлонуп табылган эмес**, ал анын топчосу катары каралышы керек.

Кыргыз Республикасындагы тажрыйба: БУУ ӨП-ЮНЕП долбоорунун “Жакырчылык жана айлана-чөйрө” демилгеси

- Кыргыз Республикасынын Өкмөтү, Борбордук Азия үчүн Региондук экологиялык борбор (БА РЭБ) жана Экономикалык Кызматташтык жана Өнүктүрүү Уюму (ЭКӨУ) тарабынан колдоого алынган “Жашыл” өсүүнүн мониторингинин жана индикаторлорунун баалоолорунун матрицасын түзүү 2012-жылы башталган.

Негизги өнөктөштөр:

- Кыргыз Республикасынын Өкмөтү Кыргыз Республикасынын Экономика министрлигин, Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитетин жана Курчап турган чөйрөнү коргоо жана токой чарба мамлекеттик агенттигин киргизген.
- Кыргызстан ЭКӨУ тарабынан иштелип чыккан “жашыл” өсүүнүн көрсөткүчтөрүн тандоонун апробациясы боюнча Борбор азиялык региондогу сынамык өлкө болду.

Жашыл өсүү боюнча документтердин баштыгы

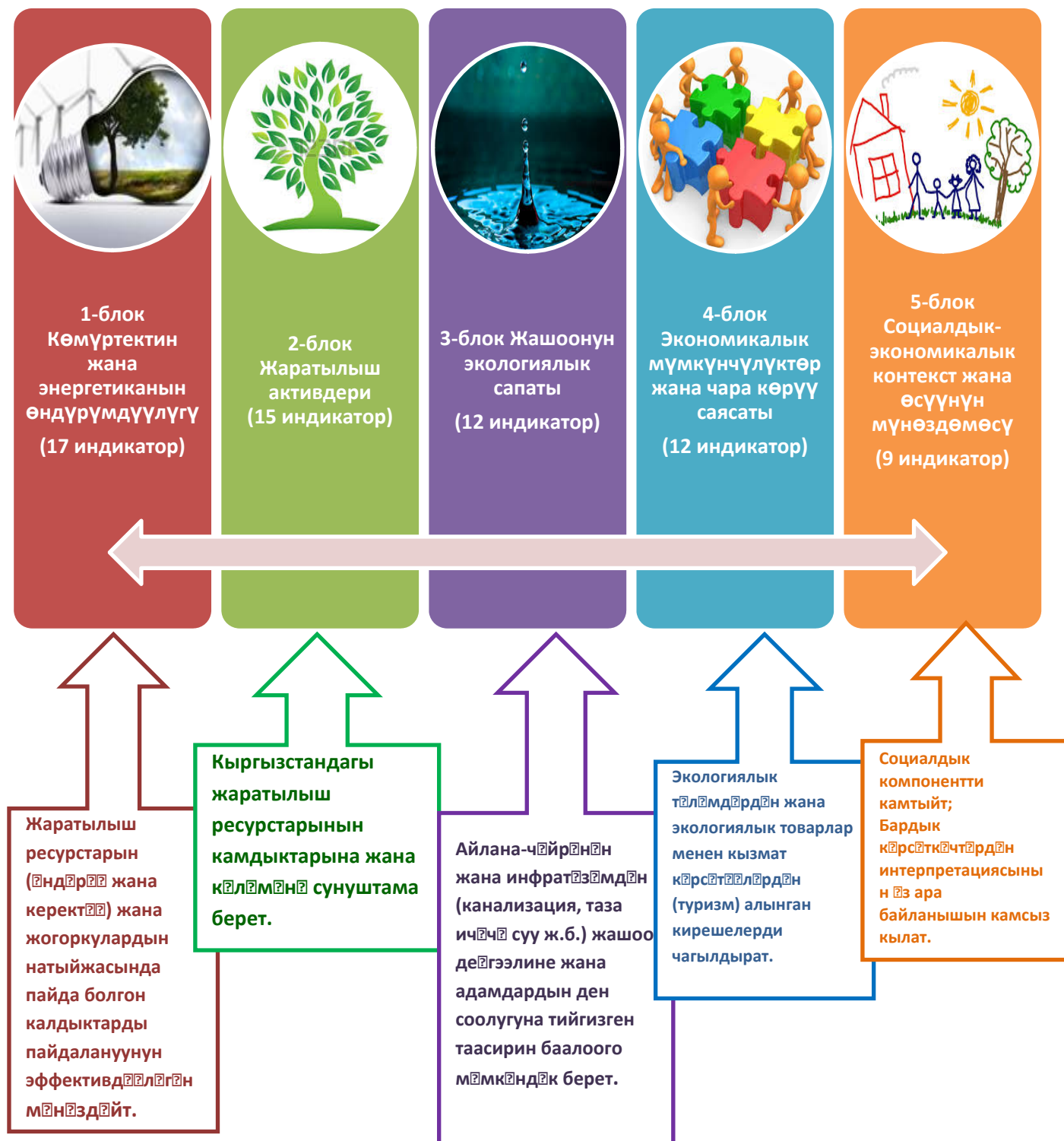
- Кыргыз Республикасындагы жашыл өсүүнүн индикаторлорунун мониторинги жана баалоосу боюнча жол карта
- Кыргыз Республикасындагы жашыл өсүүнүн мониторингинин жана баалоосунун улуттук индикаторлору боюнча колдонмо
- “Жашыл” өсүүнүн мониторинги жана баалоосу боюнча көрсөткүчтөрдүн матрицасы

“Жашыл” өсүүнү баалоонун инструменти

ЭКӨУнун жашыл өсүү жолундагы прогресстин мониторинги үчүн чектери көрсөткүчтөрдүн өз ара байланышкан бир нече топторун караштырат. **Жумушчу топ тарабынан ЭКӨУ сунуштаган көрсөткүчтөрдүн топтомуна ылайык улуттук жана ведомстволук статистиканын толук талдоосу жүргүзүлдү:**

- ЭКӨУнун индикаторлорунун топтомунун беш блогу боюнча улуттук же ведомстволук статистикада үзгүлтүксүз көзөмөлдөнгөн индикаторлор тандалып алынды;
- ЭКӨУнун индикаторлорунун топтомунан алмаштыра алуучу актуалдуу, бирок Кыргызстандын статистикасынын көрсөткүчтөрү менен көзөмөлдөнбөгөн окшош индикаторлор иштелип чыкты;
- Улуттук статистика менен көзөмөлдөнгөн, бирок ЭКӨУнун көрсөткүчтөрүнүн топтомунда чагылдыруусу табылбаган кошумча актуалдуу индикаторлор киргизилди;

“Жашыл өсүүнүн” улуттук индикаторлорунун матрицасынын көрсөткүчтөрүнүн топтому

УСКнын ролу

- Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети (УСК) “Жашыл” өсүүнүн улуттук индикаторлорунун матрицасынын көрсөткүчтөрүнүн олуттуу бөлүгүн (65 көрсөткүчтүн ичинен 47си) топтоо, иштетүү, сактоо жана жайылтуу менен алектенет.
- Маалыматтарды топтоо жыл сайын бекитилүүчү Статистикалык иштердин программасынын негизинде ишке ашырылат.

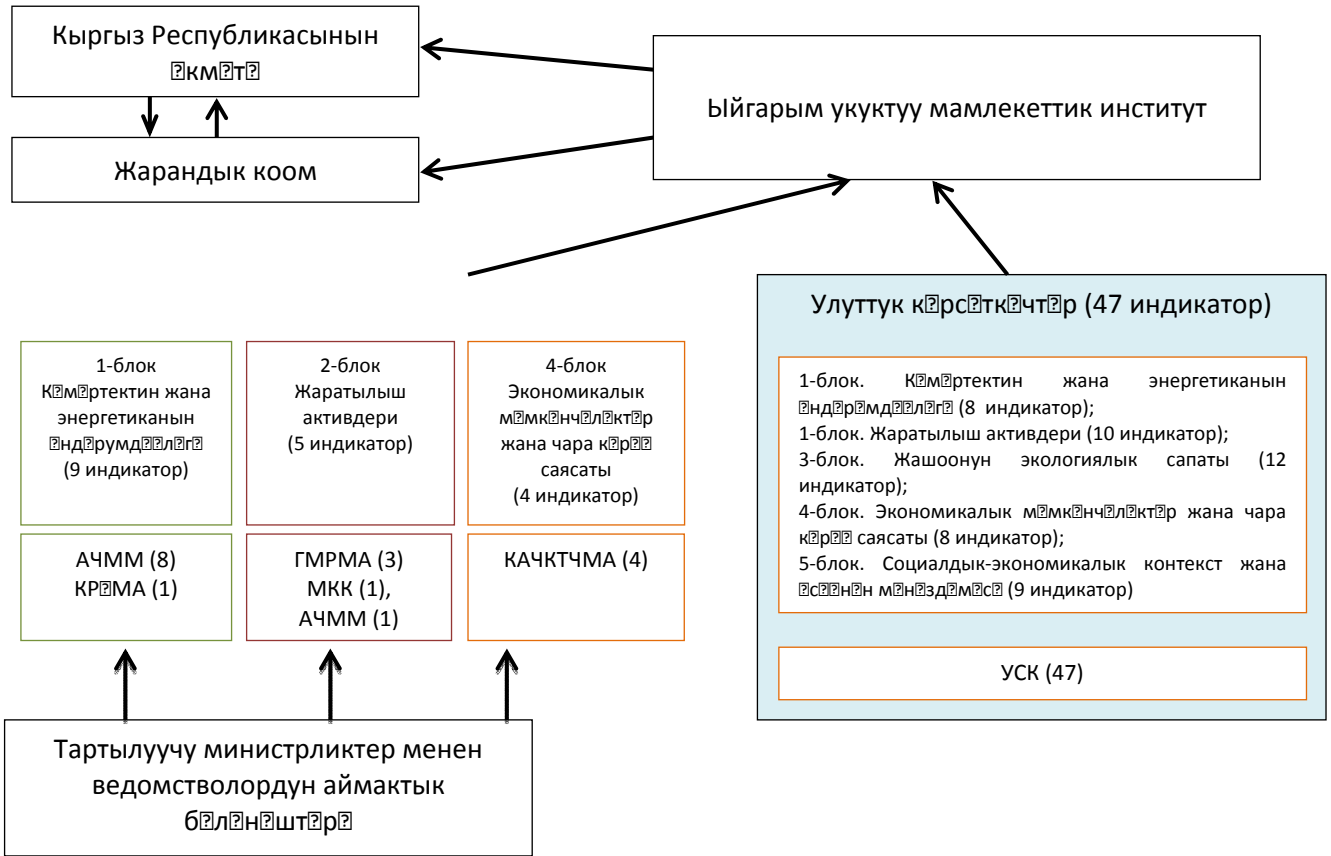

- Улуттук индикаторлордун матрицасынын көрсөткүчтөрү боюнча маалыматтардын мүнөзүнө жараша толук эсептөө жана/же тандалма изилдөө усулу менен статистикалык отчеттуулуктун атайын формаларынын негизинде жыйналат.

Айрым бөлүктөр менен БУУ ӨП-ЮНЕПтин “Жакырчылык жана айлана-чөйрө” долбоорунун кызматташтыгынын алкагында иштелип чыккан, Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан колдоого алынган, 65 көрсөткүчтөн турган, олуттуу бөлүгүн иштеп чыгуу жана жайылтуу Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитетине жүктөлгөн “жашыл өсүүнүн” улуттук индикаторлору берилет.

УЛУТТУК СТАТИСТИКА КОМИТЕТИ

Мониторингдин схемасы “Жашыл” өсүүнүн матрицасы

“Бул брошюра Кыргызстандагы БУУ ӨП-ЮНЕПтин “Жакырчылык жана айлана-чөйрө” демилгесинин колдоосунда иштелип чыкты жана жарыяланды.

БУУ ӨП-ЮНЕПтин “Жакырчылык жана айлана-чөйрө” демилгеси Кыргыз Республикасында 2011-жылдын март айынан бери ишке ашырылып келе жатат жана өлкөгө экологиялык приоритеттерди интеграциялоого жана өнүктүрүүнүн улуттук, тармактык жана жергиликтүү планындагы жакырчылыкты кыскартуу маселелерине финансылык жана техникалык колдоо көрсөтөт.

Демилгени Белгиянын, Даниянын, Германиянын, Норвегиянын, Испаниянын, Швециянын, Великобританиянын, Америка Кошмо штаттарынын өкмөттөрү жана Европа комиссиясы каржылайт”.

